

Чехословацци

Виконала: Стрижак Анна

На

ЧЕХО-СЛОВАЧЧИНА

Землі, що увійшли до складу Чехо-Словаччини

Чехія
(Богемія)

Моравія

Словаччина

Судетська
область

Закарпаття

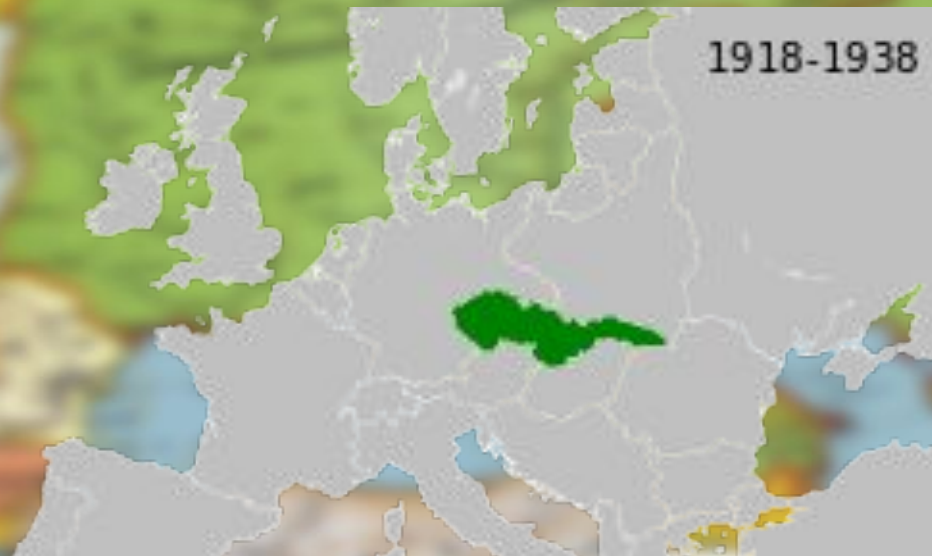
Тешинська
область

Становлення

Чехословаччини

В умовах розпаду Австро-Угорської монархії в січні 1919 р. збори чеських депутатів австрійського рейхстагу і земських сеймів прийняли декларацію, в якій, посилаючись на принцип національного самовизначення, зажадали утворення суверенної, демократичної та соціально справедливої держави "у межах історичних чеських земель і своєї словацької парості".

У квітні 1920 р. в Чехо-Словаччині відбулися перші парламентські вибори, на яких перемогли соціал-демократи й соціалісти. Кордони республіки було визначено повоєнними (1919-1920 рр.) мирними договорами країн Антанти з Німеччиною, Австрією та Угорщиною. До складу нової держави за Сен-Жерменським договором було включено й Закарпатську Україну (на правах автономії, але реалізоване це право було лише 1938 р.). У Чехо-Словаччині її називали Підкарпатською Руссю.

Конституція 1920

року

Конституція, прийнята Національними зборами **20 лютого 1920 р.**, закріпила утворення ЧСР як демократичної республіки. В її основу було закладено принцип захисту приватної власності. Всі громадяни одержали рівні права. Вищим законодавчим органом ставали двопалатні Національні збори, вибори до яких здійснювалися на основі загального виборчого права. Національні збори обирали президента на 7 років. Він мав широкі повноваження. Першим президентом обрали Т.Масарика.

Виходячи з тези про єдину "чехо-словацьку націю", конституція відкидала самобутність словаків. Рівноправність націй трактувалася лише як мовно-культурна. Отже, Чехо-Словаччина стала унітарною державою, що в подальшому і стало причиною розгортання сепаратистських рухів — адже з 13,5 млн населення чехи складали 7 млн, німці — 3 млн, словаки — 2 млн, угорці — 750 тис., поляки — 100 тис., українці (русини) — 450 тис.

Ознаки державної влади ЧСР за конституцією 1920 р.

Національні збори (парламент)

Вища законодавча влада у країні належала двопалатному парламенту – Національним зборам. Вони обиралися загальним, прямим, рівним і таємним голосуванням усіма громадянами, що досягли 21 року і мали виборчі права

Сенат

До сенату, термін повноважень якого становив 8 років, могли обирати громадян, яким виповнилося 26 років, а сенаторами могли бути особи, що досягли 45 років

Палата депутатів

Палата депутатів обиралася на 6 років, і віковий ценз її членів визначався у 30 років

Президент

Був главою держави

Обирався Національними зборами терміном на 7 років

До його повноважень належали: правоскликання й розпуску парламенту та звільнення міністрів, представницькі функції

Уряд

**Найвпливовіші загальнодержавні
та регіональні політичні партії**

Партія	Її соціальна опора та спрямованість
Національно-демократична партія	Була виразником інтересів великого бізнесу, заможних сільських господарів та творчої інтелігенції
Аграрна партія*	Обстоювала інтереси селянства
Народно-соціалістична партія	Мала значну підтримку серед національно свідомого чеського робітництва та городян.
Народна партія	Опиралася на віруючих
Комуністична партія	Мала підтримку з боку частини чеських і словацьких робітників; виступала за диктатуру пролетаріату
Соціал-демократичні партії**	Виразала інтереси кваліфікованих робітників, інтелігенції
Словацька народна партія («людовці»)	Обстоювала автономні права словаків у єдиній ЧСР; до того часу, як вона розкололася, партія була популярною серед людей середнього достатку
Німецька аграрна партія	Орієнтувалися на Німеччину й ставили за мету приєднання у перспективі до неї
Німецька національна партія	
Німецька християнсько-соціальна партія	

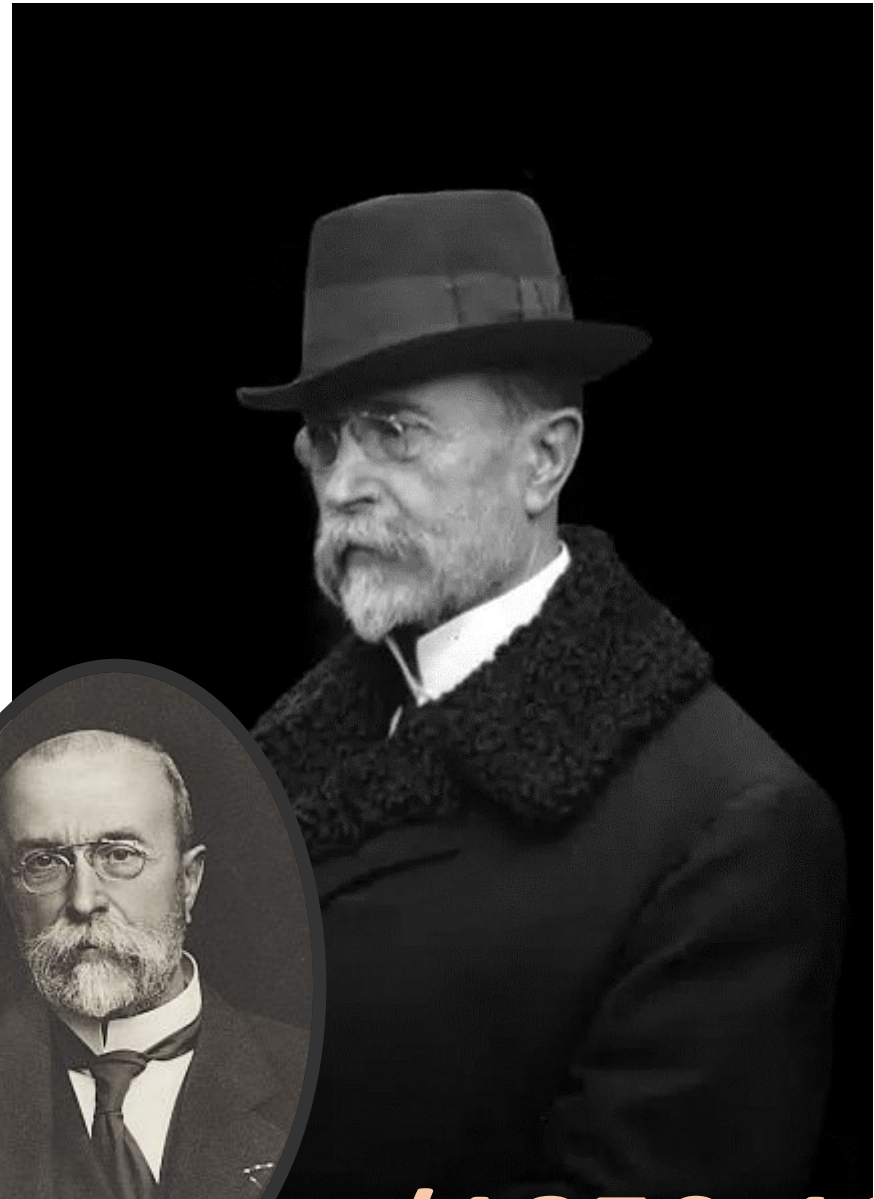
Томаш

Масарик

Провідну роль у боротьбі за незалежність Чехословаччини відіграв Томаш Гарріг Масарик (1850-1937). Своєю попередньою політичною діяльністю він підвів ідеологічний ґрунт під майбутню державу.

Як твердив сам Масарик у своїх спогадах, у 1907 р. він остаточно переконався, що Австро-Угорщину реформувати неможливо і висунув ідею боротьби за незалежність чехів і словаків. У цій боротьбі він закликав спиратися не на Росію, як майже весь попередній чеський рух, а на країни Заходу (Францію, Англію, США). Поступово його ідеї стали пануючими серед чеської політичної еліти та населення.

Також Масарику належить ідея єдиної Європи, в якій будуть враховуватися інтереси великих і малих націй, а кожен народ буде зберігати свою національну ідентичність, залишаючись в той же час європейським.

(1850-1937)

Національні питання

Під час економічної кризи 1929-1933 рр. загострилися соціальні, а ще більше — національні протиріччя в країні. Райони, де проживала німецька меншина, найбільше постраждали від кризи. Цим вирішив скористатися Гітлер. У Чехії було створено Судето-німецьку партію на чолі з К.Генлейном, яка домогалася автономії Судетської області, заселеної переважно німцями. На Німеччину орієнтувалася також Словацька національна партія Глінки, що вимагала автономії Словаччини.

На теренах Карпатської України та Словаччини угорські національні партії виступали за приєднання цих земель до Угорщини. Поряд із ними діяли політичні партії, які прагнули автономії для Карпатської України.

Судетська проблема — штучне "роздмухування" проблеми судетських німців Берліном з метою знищення Чехословаччини